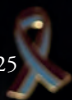

Änglamamma

Siv Larsson är pensionär och en av Spes samtalsledare i Stockholm. Hon har låtit tatuera texter som "Det gör ont" och "Kim was here" på armarna efter att yngsta sonen Kim gick bort.

Kims storebror Max har tatuerat in ett fotografi som togs på Kim i förskolan när han var fem år gammal.

På högerarmen har Siv Larsson tatuerat in "Life goes on" och "Varje dag ovan jord är en bra dag" – eftersom hon vill påminna sig om det.

När Siv Larssons ena son, Kim, dog i suicid för nio år sedan, tatuerade hon först in Kim was here på sin vänstra axel eftersom det är nära hjärtat.

– Jag valde texten eftersom han har ju funnits. Den passar honom eftersom han höll på med graffiti, säger hon.

När Kim var yngre målade han i tunnelbanan och på väggar berättar Siv och ser nästan lite skamsen ut.

– Men sedan blev det tavlor så jag har jättemånga tavlor och teckningar. I början efter hans död satt jag och försökte tolka om det fanns något meddelande men han lämnade inget meddelande.

Längre ned på armen har hon tatuerat in hans dödsdag så att hon ska kunna se och veta när det hände innan hon blir senil, säger hon. Under datumet har hon låtit tatuera in texten Änglamamma.

– Därför att jag är en änglamamma. På min vänstra sida är döden och på andra sidan är det lite liv i alla fall, säger hon och visar en tatuering med hjärtslag, ett hjärta och texten Life goes on. Färgklickarna är en passning till hans graffiti.

Hon hade en gammal tatuering med lite oklart motiv innan Kim dog och den första minnestatueringen, Kim was here, gjorde hon direkt efter förlusten. Sedan fortsatte hon med de andra.

– Jag hade tänkt att lägga till en massa texter till men det har inte blivit av. Det kostar ju också och jag tar blodförtunnande medicin så jag vill vara lite försiktig. Men på min högra arm, liv-sidan, vill jag ha texten "Ingen känsla varar för evigt". Den är så fin. Jag tänker på den här resan jag har gjort från en verklig förtvivlan och chock till ett efterliv som jag klarar av i alla fall. Jag kan inte få tillbaka mitt gamla liv men jag kan ändå få ett bra liv.

Kim blev 37 år gammal och hittades död av sin sambo samma dag de skulle firat 11 år tillsammans.

– Han lämnade inget meddelande men jag har aldrig haft tankar om varför det hände eller om jag hade kunnat göra något för att förhindra det, vilket är jätteskönt. Jag tänkte direkt att han var sjuk och att jag har varit en mamma och gjort det jag har kunnat. Det är tyvärr väldigt många som får skuld känslor efter suicid men det skulle han inte vilja att jag fick. Han hade aldrig velat skada sin sambo och mig, säger Siv.

Något hon är rädd för är att Kim ska bli bortglömd och även det motverkas av tatueringarna.

– Folk kan fråga ibland vad mina tatueringar handlar om och då kan jag berätta om det och även om Spes som är en livlina för mig. Jag hittade snabbt till Spes och det enda stöd jag har haft.

När jag frågar ifall fjärilen symboliserar någonting berättar Siv att det ofta är fjärilar i närheten av henne. Sedan berättar hon inlevelsefullt och med många skratt om att det bodde en fluga hos henne i tre månader efter Kims död. Flugan vägrade att flyga ut genom fönstret och var med henne överallt hemma, på gott och ont, tills den drunknade i ett vattenglas.

– Vi vet ju inte vad som händer när vi inte är kvar här på jorden längre men jag hoppas att det händer någonting, berättar Siv när hon funderar över sitt möte med flugan så kort efter Kims död.

Max Stockman kommer förbi Medborgarplatsen i Stockholm där Siv och jag träffats på Spes kontor. Han är Sivs son, Kims storebror. Max har låtit tatuera ett fotografi på Kim som 5-åring, ett fotografi han vet att Kim tyckte om och hade sparat hemma hos sig. Texten under fotografiet är skriven av Kim själv.

– Först står det More som var hans tagg när han målade graffiti och sedan FLA är namnet på den graffitigrupp han var med i. Den finns fortfarande kvar. Det är en förkortning av albumtiteln First and last and always med favoriterna Sisters of Mercy, berättar Max.

Text & Foto
Åsa Sohlgren

”Han ville gärna leva”

Denna tatuering gjorde Lisa Engman för att fira och hedra sin storebror den dagen han skulle fyllt 30 år. Förra året blev Lisa äldre än vad hennes storebror blev.

Hennes mamma Catharina Engman i värmländska Kil skriver:

Pontus tog sitt liv november 2020 och vi kämpar med förlusten fortfarande.

Mina barn hade en sån fin relation och Pontus hade så många fina vänner och ett vad som kunde tyckas perfekt liv.

Han och vi försökte med allt för att han, som han sa, skulle orka fortsätta leva. Han ville så gärna leva.

”Time can heal but this won't”

”Allting förändras och varje dag räknas”

Det här är en minnestatuering för min son Erik. När jag såg honom efter olyckan hade han ett litet runt tryckmärke på hakan. Det blev av någon anledning meningsfullt för mig. Siffrorna under cirkeln är de antal dagar han fanns i livet. Det är min enda tatuering i färg.

Det jag formulerat för mig själv som tröst tillsammans med tatueringen är: ”Allting förändras och varje dag räknas”.

Kajsa

”Max älskade solen”

Max en saknad son. Jag förlorade min son Max i suicid 231117. Jag ville göra en minnestatuering och funderade på vilket motiv. Max älskade solen och värmen och han var solen i mitt liv därav blev tatueringen självklar.

Annelie Jalmberger

FAKTARUTA MINNESTATUERINGAR

Minnestatueringar är tatueringar som görs för att hedra eller minnas en avlidne person eller händelse. De kan ha olika former och motiv, men syftet är att bevara minnet och hedra det som har gått förlorat.

Tatueringar har funnits i tusentals år och har använts av människor i olika kulturer för olika ändamål, inklusive religiösa, ceremoniella och dekorativa. Under 1700- och 1800-talen blev tatueringar vanliga bland sjömän, som ofta lät tatuera sig för att visa tillhörighet, skydd eller som minne från sina resor.

I modern tid har minnestatueringar blivit allt vanligare som ett sätt att sörja och hedra en avlidne person.

Minnestatueringar kan vara ett sätt att bearbeta sorgen och saknaden efter en förlorad person eller händelse.

Tatueringen blir en permanent påminnelse om den avlidne och kan hjälpa till att bevara minnet av personen eller händelsen.

Minnestatueringar kan fungera som samtalsöppnare och ge utrymme för att prata om den bortgångne.

Exempel på minnestatueringar:

- Ansikten eller bilder av den avlidne.
- Symboler som var viktiga för den avlidne eller som representerar deras personlighet.
- Födelsedatum och dödsdatum.
- Citat eller meningar som den avlidne sa eller som är viktiga för den som sörjer.
- Namnet på den avlidne.

Källa: AI

”Jag trodde aldrig i min vildaste fantasi att jag skulle ha en tatuering”

Cina Terneborg i Borlänge säger att hon aldrig varit konstnärlig, till skillnad från till exempel sonen Peter som hon mist i suicid. Hon har också varit rädd för nålar och har varken velat eller vågat tatuera sig innan.

– Jag minns att jag fick den här bilden i huvudet, som jag har låtit tatuera in. Jag vet inte var det kom ifrån utan tänkte ”hallå var det någon annan som sa det där?”. Innan dess trodde jag inte i min vildaste fantasi att jag skulle ha en tatuering, berättar hon och visar sin tatuering på höger ben.

Cina har svårt att minnas de första, sorgtyngda, åren efter förlusten. De föregicks dessutom av en tuff period med bland annat en skilsmässa ett halvår innan. När motivet till tatueringen dykt i huvudet tecknade hon ned det och gick med sin son Andreas till en tatuering. Ingen annan kände till vad hon skulle göra. Det var ungefär ett halvår eller ett år efter att Peter dog.

– Allt gick jättebra. Det gjorde inte särskilt ont. Jag skulle gjort en tatuering till, som Peter ritat, men jag hann få diabetes typ 2 och då finns risken att det inte lä-

ker lika bra. Jag har bilden på kylskåpet i stället. Den sitter lika bra där, säger Cina.

Tatueringen föreställer hjärtan med blommor runtomkring och med barnens namn och födelseår under.

– Den symboliserar kärleken till mina två söner. Min andra son Andreas lever så därför blev bara deras födelseår intatuerade. Andreas är idag 41 och Peter skulle ha blivit 37 i år. Han hade inte fyllt 24 när han dog, hans födelsedag är i maj. Jag har halsband med deras namn på som också betyder mycket för mig.

Cina berättar att hon har svårt att förstå sig och att hon därför är öppen med att smärtan varit så stark efter att Peter dog, att hon haft planer på att avsluta sitt eget liv. Något hon inte kunnat fullfölja tack vare sin son Andreas som är i livet. Hon berättar att sorgen har förändrats.

– Det är 13 år och sju månader sedan han dog. Jag gråter inte varje dag som jag gjorde då men jag tror att om jag börjar tänka på honom djupare då blir det outhärdligt, säger hon med smärta i blicken.

När hon får frågan från personer hon möter om hon har några barn berättar hon om båda sina söner och kan då få frågan om Peter dog av en sjukdom.

– Ja, han tog sitt liv, säger jag. Då blir

de lite såhär, ”ojdå ojdå det här var jobbigt”. Om man dör av cancer eller så är helt legalt men att säga att någon har psykisk ohälsa och dör, då blir det känsligt. Många säger att han valde det själv men nej, det är inget val det är bara en utväg, säger Cina.

Cina berättar att Peter var konstnärlig, uppfinningsrik och särbegåvad och därför blev uttråkad i skolan något som i sin tur innebar att han ansågs prata för mycket på lektionerna. När han gick i årskurs sju fick han anorexia och som 15-åring gjorde han sitt första suicidförsök.

– Då sade jag till läkaren att han kommer att försöka en tredje gång och då kommer han inte överleva. Det fanns ingen tvekan hos mig. Jag önskar så att jag hade haft fel. Jag kunde inte gärna låsa in honom i ett rum och kasta bort nyckeln så att han inte skulle skada sig. Han skar upp bägge armarna för att lindra sin smärta

Peter gjorde ett andra suicidförsök och sedan ett tredje som han inte överlevde.

– Jag funderar ibland på hur Peter skulle se ut idag? Skulle han ha några barn? Någon partner? Det vet man inte, säger Cina.

Text & Foto
Åsa Sohlgren